महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र विकास सेवा वर्ग-१ व वर्ग-२ अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा, २०२५

बुधवार, दिनांक ११ जून २०२५

[**वेळ** : दुपारी ३-०० ते सायंकाळी ६-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक २

मुंबई शेती कीड व रोग अधिनियम, १९४७, महाराष्ट्र पाटबंधारे अधिनियम, १९६७, महाराष्ट्र रोजगार हमी योजना अधिनियम, १९७७ आणि भूसंपादन अधिनियम, १८९४, इत्यादी

(पुस्तकांसह)

सूचना.— (१) सर्व प्रश्न **अनिवार्य**.

(२) पुस्तकामधून जसेच्या तसे उत्तर उतरविल्यास **गुण** कमी होतील.

(३) प्रत्येक प्रश्नांचे **गुण** उजव्या बाजूस दर्शविलेले आहेत.

गुण

१. भूमिसंपादन अधिनियम, १८९४ अंतर्गत खालील बाबी स्पष्ट करा :— २०

(अ) नोटिसी बजावणी करणे संबंधित तरतुदी स्पष्ट करून संबंधित नामनिर्दिष्ट व्यक्तीवर बजावणी करणेबाबत कार्यपद्धती विशद करा.

(ब) सार्वजनिक कामासाठी व कंपनीसाठी भूसंपादनाची कार्यपद्धती.

(क) प्रकरणाचे न्यायालयाकडील निर्देशक व जिल्हाधिकारी यांची त्यांनतरची भूमिका.

(ड) कब्जा घेण्याचा अधिकार व भूमीचा तात्पुरता ताबा घेणेबाबत.

२. मुंबई शेती कीड व रोग अधिनियम, १९४७ अंतर्गत खालील बाबी स्पष्ट करा :— २०

(अ) नष्ट केलेल्या पिके किंवा झाडांबाबत नुकसानभरपाई देणेबाबत तरतूद, दाव्यांची चौकशी आणि दावा दाखल करण्याची कार्यपद्धती.

(ब) मोबदला देण्यासाठी मूल्यनिर्धारक यांचेकडून निवाडा करण्याची कार्यपद्धती, मूल्य व त्याचे प्रमाण, अनुज्ञेयता व अपील प्रक्रिया.

(क) राज्य शासनास कीटक, शेतीवरील कीड, अपायकारक तण, यांचा प्रादुर्भाव जाहीर करणेचे अधिकार.

(ड) आणीबाणीच्या प्रसंगी करावयाच्या उपाययोजना.

३. महाराष्ट्र पाटबंधारे अधिनियम, १९७६ अंतर्गत खालील बाबी स्पष्ट करा :— २०

(अ) कालवे व शेतातील पाट बांधण्यासाठी भूसंपादन करण्याची पद्धती.

(ब) सिंचन करार व त्यानुसार पाणीपुरवठा करण्याची पद्धती.

(क) पाण्याच्या वाटपाचे नियमन करण्यासाठी स्थापना करावयाच्या जलसमितीची रचना, अधिकार व कर्तव्ये.

(ड) कालवा इत्यादीचे नुकसान केल्याबाबत कोणकोणत्या कारणांमुळे संबंधित व्यक्तीस शास्तीची तरतूद केली आहे.

[उलटून पहा